జ్ఞానోదయం

బొమ్మిరెడ్డిపల్లి సూర్యారావు

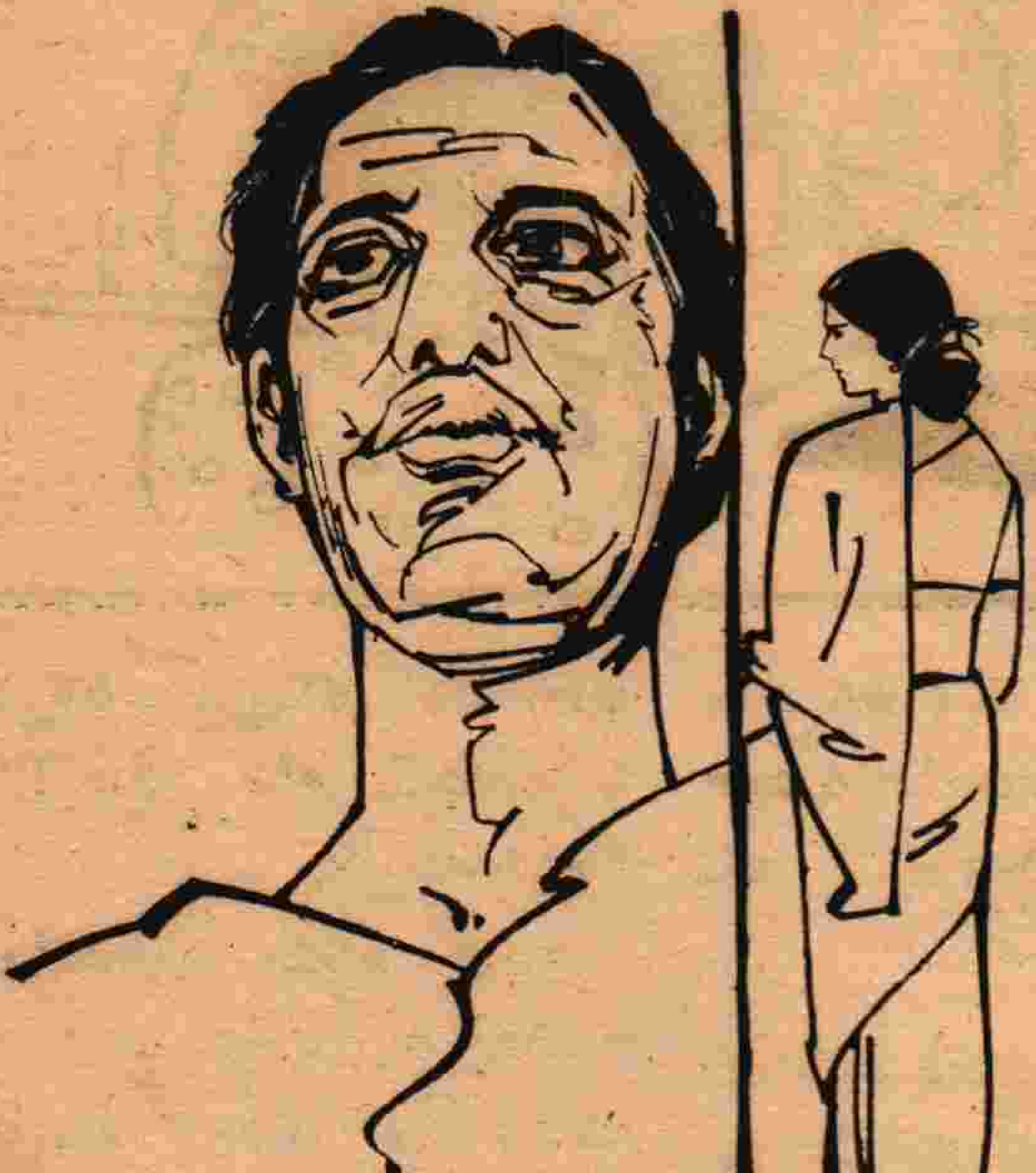

విశ్వనాథం పార్కులో కూర్చుండే పదిమందీ చేరడం, ఏదో విషయాన్ని లేవదీసి ఆయనను వాదనలోకి దించడం, ఆయన వాగ్ధాటికి వారంతా అచ్చెరువొందడం, కొందరికి జ్ఞానోదయం కలగడం జరుగుతూ వుంటుంది. అయితే ఈ విధంగా జరగడానికి పార్కే అవసరంలేదు. కాఫీక్లబ్బులు, కిళ్లీదుకాణాలు, నిర్మానుష్యమైన సందులో వుండే రోడ్డుప్రక్క కానాలు మొదలైనవికూడా వారికి చర్చావేదికలే. రాజకీయాలు, సాంఘిక సమస్యలు మొదలుకుని అమ్మవారి పండుగ వరకూ, మన తత్త్వశాస్త్రం మొదలుకుని పాకశాస్త్రం

వరకూ, ఆటంబాంబులు మొదలుకుని అప్పడాల వరకూ ఈ భగవత్ సృష్టి లోని ప్రతి విషయమూ వారి చర్చనీయాంశమే.

ఒకనాడు సాయంత్రం విశ్వనాథం నిద్రలేచి కొంచెంమాసిన పంచ, కొంచెం చిరిగిన చొక్కా, తన తండ్రి వదిలిన ఆస్తిగా పరిగణించకుండావేసుకుని, భార్య కాఫీ తెచ్చి యిస్తుందేమోనని నిరీక్షించి, ఆశాభంగం గలిగి, పార్కుకు మేముకూడా వస్తామని పట్టుబట్టిన తన యిద్దరు పిల్లలనూ గట్టిగా మందలించి వీథిలోకి బయలుదేరాడు. ఉదయం పది గంటలకు నాలుగు మెతుకులు తిన్నది మొదలు పచ్చిమంచినీళ్లయినా పుచ్చుకోకపోవడంవల్ల తనకు ఆకలివేస్తున్నట్లు హఠాత్తుగా గ్రహించినవాడై తన ఆధ్యాత్మిక చింతనకు భంగంకలిగి, నడిబజారులో నిలబడి దిక్కులు కలయజూశాడు. ఎదురుగుండా కాఫీ హోటలు కనబడగా, అప్రయత్నపూర్వకంగా జేబులు తడుముకుని, నిరాశనుపొంది కాఫీ ఇప్పించగల ధర్మదాత ఎవడైనా వున్నాడా అనే ఆలోచనలో పడ్డాడు. అదృష్టవశాత్తూ ముగ్గురు స్నేహితులు త్రిమూర్తులవలె ప్రత్యక్షమైనారు. వారు గురుతుల్యుడైన విశ్వనాథాన్ని పలకరించి, యోగక్షేమము లడిగి, ఆయనింకా కాఫీ సేవించలేదని గ్రహించినవారై ముగ్గురూ మూడణాలు చందావేసుకుని ఆయనను తృప్తి పరచారు. దివ్యఔషధం వలె ఆకలిని చంపే పరబ్రహ్మ స్వరూపమైన కాఫీని సేవించిన విశ్వనాథానికి ఆ రోజుకు కాఫీ సమస్య పరిష్కారం కావడంతో తన జీవిత సమస్య పరిష్కారమైనంత ఆత్మ సంతృప్తి కలిగి, హుషారుగా మిత్రులతో సహా పార్కు చెరువు గట్టుకు చేరుకున్నాడు.

పార్కు రేడియోలో పంచవర్ష ప్రణాళికమీద ప్రసంగం మొదలైంది. తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఏ ఏ ప్రాజెక్టులు అమలు జరుగుతాయో, వాటి మూలంగా ఎంతమందికి ఉద్యోగాలు దొరుకుతాయో వివరిస్తున్నాడు ఉపన్యాసకుడు.

ముగ్గురు మిత్రులలో ఒకడు వ్యాఖ్యానం ఆరంభించాడు. "ఉద్యోగాలు, ఉద్యోగాలు అంటారు, కానీ ఎక్కడున్నాయి ఉద్యోగాలు చెప్పండి !"

"ఒట్టి కబుర్లు కానీ నిరుద్యోగ సమస్యను మనవాళ్ళు ఈ జన్మలో పరిష్కరించగలరా ?" అన్నాడు విశ్వనాథం.

"అలాగ కాదులెండి, అప్పుడే ప్రాజెక్టులు వస్తున్నాయిగదా; క్రమేణా, నిరుద్యోగ సమస్య కూడా పరిష్కారం అవుతుంది" మరి.

"ప్రాజెక్టులు, ఫాక్టరీలు నిర్మిస్తే కూలీలకు ఉద్యోగాలు దొరుకుతాయి. కాని బి. ఎ. లు, ఎం. ఏ. లు చదువుకున్నవారి గతేమిటి ? ఒకవేపు జనాభా

కూడా పెరుగుతున్నదాయెను" అన్నాడు విశ్వనాథం.

"ప్రతివాడూ బి. ఏ. పాసయి ఆఫీసరు కావాలనుకుంటూంటే ఈ సమస్య ఎప్పటికీ పరిష్కారం కాదు. వివిధ వృత్తులు నేర్చుకోవాలి మరి."

"అన్నట్లు విశ్వనాథంగారూ, మీ ఉద్యోగ ప్రయత్నం ఏమయింది?" అని ప్రశ్నించాడు అందులో ఒకడు.

"ఏ ఉద్యోగం?"

"అదే స్కూలు టీచరు పోస్టుకు అర్జీ పెడదామనుకున్నారు కదూ ?"

"అదా, ఒట్టి వెధవ ఉద్యోగం, ఫస్టుఫారం వాళ్లకి పాఠం చెప్పాలిట. ఆ గుంట వెధవలకి ఓ అంటే నా రాదు. హెడ్‌మాష్టరొక ఫూలు. వాడికింద నేను పనిచేయాలిట. అయినా ఫస్టుఫారం వాళ్ళకి మనం చెప్పేదేముంటుంది చెప్పండీ".అన్నాడు విశ్వనాథం.

"అవునులెండి, మీరు చెప్పే విషయాలు హెడ్మాస్టరుకే బోధపడవు అయినా ఈ మన వెధవ సొసైటీలో తాహతుకు తగిన ఉద్యోగం దొరకడం కష్టం."

"అందుకేనండీ తాలూకా కచ్చేరి గుమస్తాగిరికీ నాకూ మరీ పడిందికాదు. మనకు తగిన జాబ్ దొరికితేగానీ చెయ్యడానికి ఇంటరెస్టు ఉండదు. మొన్న మా జిల్లాకలెక్టరు కనబడి, కొన్ని పెద్ద పోస్టులు రానున్నాయి, మీరు రాకూడదా అన్నాడు. మీ వంటి వారంతా ప్రభుత్వానికి తోడ్పడాలిమరి అన్నాడు. సరేలే ఎలాగా రాజధాని వెళుతున్నాను గదా, మంత్రులతో చర్చిస్తానులే అనేశాను."

"ఏమిటీ, జిల్లా కలెక్టరుగారు మీకు బాగా పరిచయమా ?"

"ఆ, నా క్లాసుమేటే, పాపం, ఒట్టి శుంఠ సుమండీ. అదృష్టం బాగుండి మంచి ఉద్యోగ మయిందిగానీ అయితే మంచివాడు లెండి, మనమంటే చాలా గౌరవం."

"అయితే హైదరాబాదు వెళ్లే ప్లాను వున్నదన్నమాట."

"వెళ్లాలండి, నలుగురినీ కలుసుకుంటే వాళ్లే చూపిస్తారేదైనా సరియైన ఉద్యోగం."

"అయితే విశ్వనాథంగారూ మావాడు బి. ఏ. పాసయి ఊరికే ఉన్నాడు. వాడికేదైనా ఆధరువు చూపిద్దురూ, మీరుణం ఎప్పుడూ తీర్చుకోలేను."

"అలాగే, తప్పకుండా చూద్దాము."

బాగా చీకటి పడ్డది. పార్కులో జనం పలచబడ్డారు. చలివేయడం మొదలుపెట్టింది. మంచు పడుతున్నట్లుంది. బీడీలు ఆరిపోయాయి. విశ్వనాథంగారికి గుండెల్లో చలి మొదలైంది. నలుగురూ లేచి నడక ప్రారంభించారు. బజారులో వున్న గంట స్తంభంవైపు చూసి ఒక మిత్రుడు "ఇంకా ఏదైనా కాలేదండీ, శీతాకాలం పొద్దుమరి. ఇప్పటి

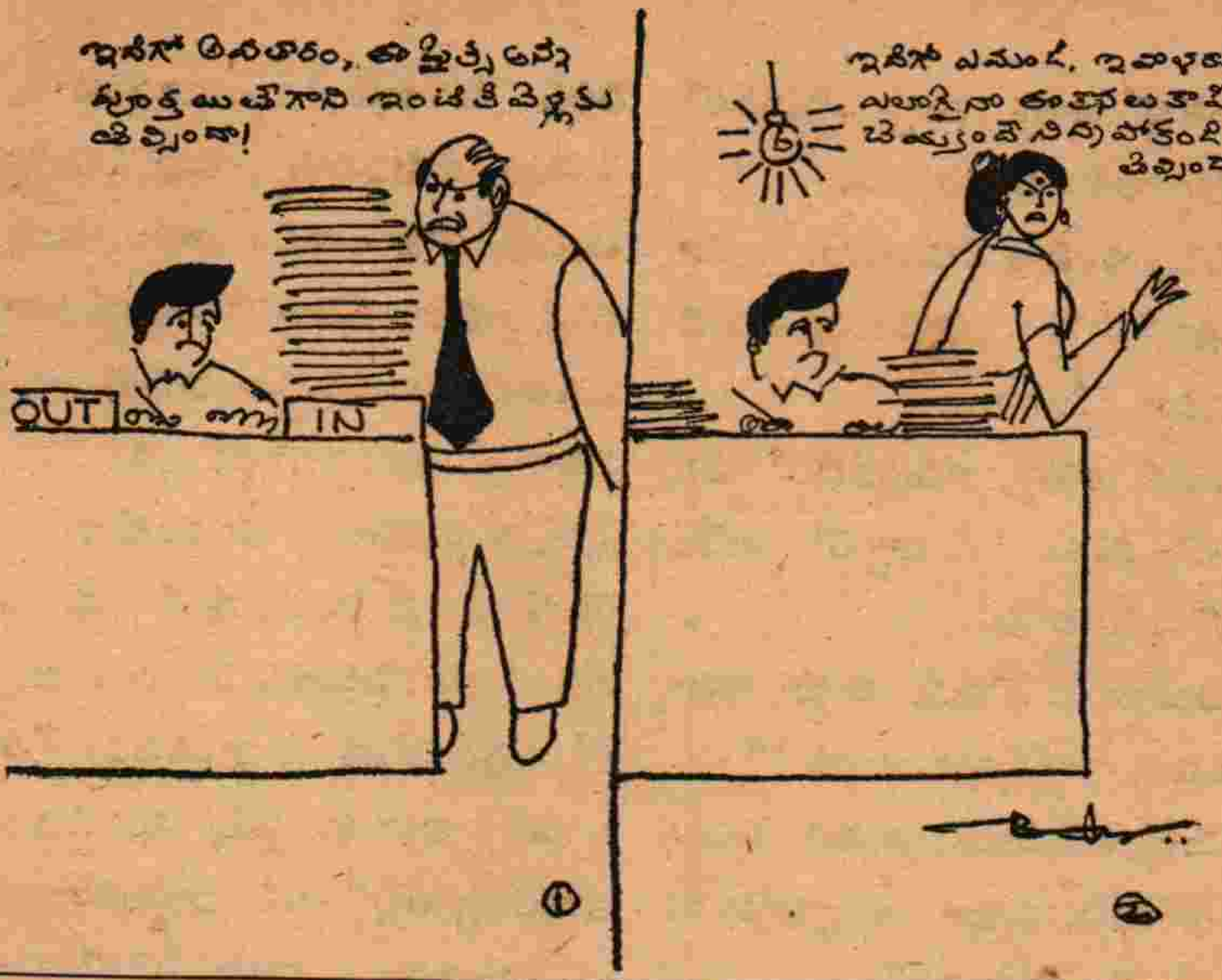

నుండి యిళ్లకి వెళ్ళి చేసేదేముంది? విశ్వనాథంగారి యింట్లో ఓ పావుగంట కూర్చుని పోదాం" అన్నాడు.

"తప్పకుండా రండి" అన్నాడు విశ్వనాథం.

అంతా విశ్వనాథం ఇంటికి చేరుకునే సరికి వీధిచావడి చీకటిగా వుంది. పిల్లలు వాకిట్లో ఆడుతున్నారు. లాంతరు వెలిగించాలనుకున్నాడు విశ్వనాథం. కాని ఎవరిదగ్గరా అగ్గిపెట్టె లేదు. విశ్వనాథం భార్యను కేకవేశాడు, అగ్గిపెట్టె తెమ్మని. ఆమె వంటింట్లోంచి చిరాకుగా వచ్చి "అగ్గిపెట్టె అయిపోయింది. పొరుగింట్లో నుంచి నిప్పుతెచ్చి పొయ్యి అంటించాను. వెళ్లి కొనుక్కురండి" అంది.

"అగ్గిపెట్టె కూడా నేనే తేవాలా, బజారునుంచి తెప్పించలేకపోయావూ? ఇంతోటిపని నేనే చెయ్యాలా?"

"కాళ్లు అరిగేటట్లు ఊరికే తిరక్కపోతే పోనీ ఇంతకంటే ఘనకార్యం చెయ్యరాదూ, అగ్గిపుల్లలు కూడా పొరుగింటి వాళ్ళను ముష్టెత్తుకునే ఖర్మేనా తప్పుతుంది."

"ఛీ నోరుముయ్యి, నోటికొచ్చినట్లు పేలుతున్నావు.''

"మీ కర్మం ఎలాగో ఏడవండి'' అని ఆవిడ లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

ముగ్గురు మిత్రులు ఈ సీనంతాచూసి, విశ్వనాథంగారివద్ద సెలవు తీసుకుని, జారుకున్నారు.

విశ్వనాథంగారికి తల నరికినంత పనయింది. మిత్రులముందు తనకింత అవమానం! తన ప్రతిష్ఠకెంత దెబ్బ! మళ్ళీ రేపు వాళ్ళకి తన మొహం ఎలా చూపెట్టగలడు. ఆయనకి కోపంతో వళ్లు మండింది.

అంతట్లో భార్య వచ్చి ప్రమిదలో దీపంతెచ్చి అక్కడ పెట్టింది.

"నిన్ను చంపినా పాపంలేదు. స్నేహితులు ఇంటికొస్తే వాళ్లముందు నోటికొచ్చినట్టూ ప్రేలుతావేం?''

"ఎవరు వాళ్ళు, కారుచీకటిలో ఎవరున్నారో, ఎవరు చచ్చారో నాకేం తెలీదు" అన్నదామె.

"అయినా నీ నోరుకు హద్దూ అపూ లేదుసుమా, వాళ్లేమనుకుంటారు ?"

"మళ్ళీ అదేమాటా, ఇంతకీ ఎవరా వెధవలు? పనీ, పాటూ ఉన్నవాడెవడు మీతో స్నేహం చేస్తాడు."

"ఛీ నోరుముయ్యి, నోటికొచ్చినట్టు వాగేవంటే చంపేస్తాను."

"ఆ పని చెయ్యండి, హాయిగా పోతాను. ఆ చావేదో రావడం లేదనే ఏడుస్తున్నాను."

"ఛీ వెధవింట్లో ఒక్క నిమిషం మనసుకు శాంతి లేదు. నేను చస్తే ఇక ఈ ఇంట్లో వుండను, మీరంతా కట్టకట్టుకుని ఏట్లో పడండి, నే పోతాను." అని విశ్వనాథం వీరావేశమెత్తి, మళ్ళీ కండువా భుజానవేసుకుని వీధిలోకి వెళ్ళిపోయాడు. ఆవిడ నిర్ఘాంతపోయిచూస్తూ నిలబడింది.

ఆ రాత్రి ఆమె భోజనం చెయ్యలేదు. పిల్లలకు పెట్టి నిద్రపుచ్చింది. ఈ రాత్రప్పుడు, ఆకలితో చలిలో ఎక్కడికి వెళ్లేరు ? భోజనానికి రమ్మని ఎవరు పిలిచి పెడతారు ? ఎవరాదరిస్తారు ? నే నెంత పాపిష్టిదాన్ని, ఆయన మనసు ఎందుకు నొప్పించాను? పాపం, ఆయన పసిపిల్లాడిలా ప్రతిదానికీ నామీదే ఆధారపడతారు, ఎంత పెట్టినా దానితో తృప్తి పడతారు. ఈ చీకట్లో ఎక్కడికి వెళ్లను? ఎక్కడ వెదకను? భగవంతుడా, నాకెందు కీ శిక్ష విధించావు?" ఆమె తలగడలో తల పెట్టుకుని ఏడ్చింది. తులసికోటదగ్గరకు వెళ్లి సాష్టాంగపడి "తల్లీ ఆయన్ని కాపాడు, మళ్ళీ సురక్షితంగా ఇల్లుచేర్చు తల్లీ" అని ప్రార్థించింది.

విశ్వనాథం ఆ రాత్రి వీధిలో కొంత దూరం నడిచాక ఎక్కడికి వెళ్ళాలో తెలియక తిన్నగా రైలుస్టేషనుకు వెళ్లి, వెయిటింగు హాలులో కండువా తలక్రింద పెట్టుకుని పడుకున్నాడు. ఒకవేపు ఆకలీ యింకోవేపు చలీ శరీరాన్ని బాధపెట్టాయి. ఎలాగో ఆ రాత్రి గడిపి, ఉదయాన్నే అక్కడే కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని ఒక మిత్రుని ఇంటివేపు బయలుదేరాడు.

ఆ మిత్రుడు వీధి వసారాలో నులకమంచంమీద కూర్చుని కాఫీ తాగుతున్నాడు. అంత ఉదయమే విశ్వనాథం రావడంచూసి, ఏదో అవసర ముండే వచ్చి వుంటాడని గ్రహించి కొంచెం ముభావంగా "ఏమండీ, ఇలా వచ్చారు?" అని పలకరించాడు. బి. ఏ. పాసయిన తన కొడుక్కి విశ్వనాథం పెద్దలతోను

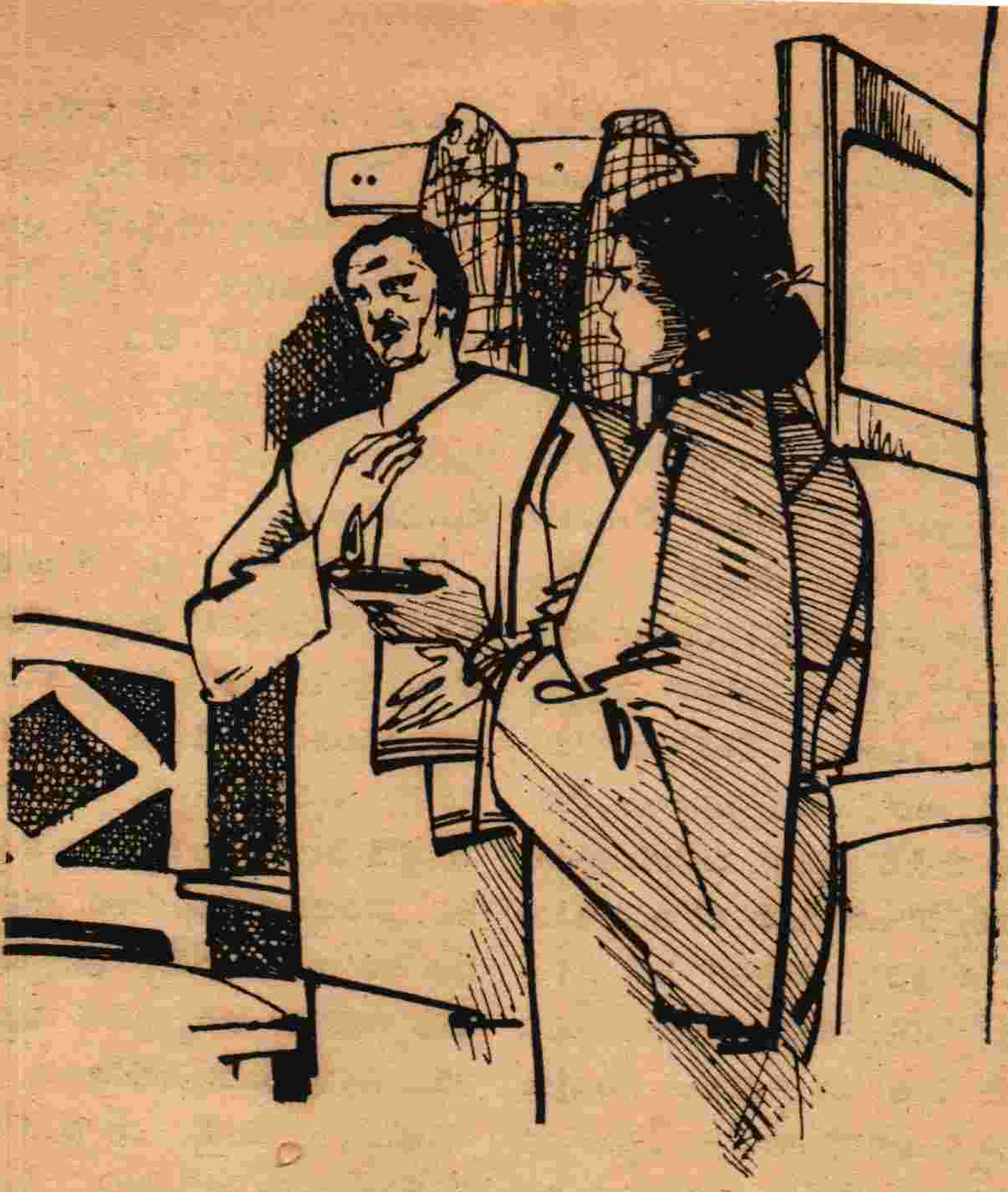

మిత్రులతోను మాట్లాడి ఉద్యోగమిప్పిస్తాడనే ఆశ ఈ మిత్రుడికి యిప్పుడు పూర్తిగా పోయింది. ప్రస్తుతం ఎందుకోసం వచ్చాడా అనే సందేహానికి నివృత్తి కలిగింది.

"సమయానికే వచ్చావన్నమాట. ఏమదృష్టం, ఏమదృష్టం. తెప్పించండి రామూర్తిగారూ మనకూ ఒక గ్లాసు" అన్నాడు విశ్వనాథం. ఇక వీడు వదిలేటట్లులేడని గ్రహించినవాడై ఆ మిత్రుడు ఒక గ్లాసు కాఫీ ఇచ్చి, ఒక బీడీకూడా దానంచేసి, ఏవేవో అబద్ధాలు చెప్పి విశ్వనాథాన్ని సాగనంపేడు.

విశ్వనాథం తక్కిన మిత్రుల్ని కూడా కలిశాడుగాని వాళ్ళుకూడా అతి ముభావంగా వున్నారు. ఆయనకి ఎక్కడా ఒక కానీ అయినా అప్పు పుట్టలేదు. చేయగలిగినదేమీ లేక సాయంత్రం

వరకూ ఊళ్ళో వీధులన్నీ తిరిగి చీకటి పడేసరికి మళ్ళీ రైలుస్టేషను చేరుకున్నాడు.

నిన్న రాత్రినుండి కడుపులో బ్రహ్మ పదార్థం పడకపోవడం వల్లను, ఎండలో పగలల్లా నగరంలో వృషభంలా తిరగడంవల్లనూ, కాళ్ళూ చేతులూ లాక్కొస్తున్నాయి. చలి ఎముకలు కొరుకుతూ వుంది. ఈ రాత్రి ఇక్కడ గడవడం కష్టంగా తోచిందాయనకు. అసలు ఎన్నాళ్ళిలా రైలుస్టేషను నివాసం? ఎన్నాళ్ళీ కటిక ఉపవాసం? చేతిలో కానీలేదు. వచ్చే ఆధారంలేదు, అవకాశం లేదు. ఈ మాసిన గడ్డంతో, మాసిన బట్టలతో పీక్కుపోయిన మొహంతో వున్న తనకు ఎవరు ఉద్యోగ మిస్తారు? పిచ్చివాడిలా వున్న తన్ను చూడగానే గెంటివేస్తారు? తను ఎంత నికృష్టజీవితం గడుపుతున్నాడో అతనికి తెలిసింది. ఏదైనా పని చేసి, బతుకుతెరువు చూసుకోవాలి, పిల్లలకు చదువు చెప్పించాలి. కుటుంబాన్ని పోషించాలి. ఇన్నాళ్ళూ తన కుటుంబాన్ని ఎవరు పోషిస్తున్నారు? ఇంటిలో ఎలా గడుస్తూంది? త న కు ఇంటిలో రెండుపూటలా భోజనం ఎలా వస్తూంది? ఇన్నాళ్ళకి ఇప్పుడే అతనికి ప్రశ్నలు బయలుదేరేయి! కాని వాటికి జవాబు దొరకలేదు.

ఆయన లేచి మళ్ళీ నడక ప్రారంభించాడు. చెప్పులు లేకపోవడంవల్ల పాదాలలో రాళ్ళు గుచ్చుకుంటూవుంటే మెల్లగా కుంటుతూ అడుగులు వేస్తున్నాడు. రాత్రి పది గంటలకే రోడ్లమీద జన సంచారం తగ్గిపోయింది. తిన్నగా తన యింటి గుమ్మం దగ్గర అతని శరీరం నిలబడిపోయింది.

వీధి వసారాలోకి వెళ్ళి త లు పు తోశాడు. కొనఊపిరితో వున్న లోపలి గొళ్ళెం వూడి క్రిందపడింది. లోపల భార్య కనబడలేదు. పిల్లలు మాత్రం గదిలో నిద్రపోతున్నారు. తిన్నగా పెరట్లోకి వెళ్ళాడు. భార్య దీపం పెట్టుకుని, వొడియాలు పెడుతూంది. చాపల మీద అప్పడాలు ఆరబెట్టి వున్నాయి. అంత చలిలోనూ భార్య నుదుట పట్టిన చెమట దీపపు కాంతికి మెరుస్తూంది.

ఆమె తలయెత్తి చూ సిం ది. "అమ్మయ్య వచ్చారా" అంది. ఆమె కళ్ళలో ఆనందం, దుఃఖం అతనికి కనిపించాయి. ఆమెకు కళ్ళలో నీళ్లు తిరిగాయి.

"రండి భోజనానికి, వడ్డి స్తా ను" అంది మామూలుగా. ఆమె రోజూ తనకు భోజనం ఎలా పెట్టగలుగుతూందో అన్నది అతనికి యీనాడు అర్థమయింది.